

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
NIEPUBLICZNA SZKOŁA SPECJALNA PRZYSPOSABIAJĄCA DO PRACY
IM. ŚW. JÓZEFA

„W wychowaniu chodzi o to, ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem – o to, ażeby bardziej był, a nie tylko więcej miał; aby więcej poprzez wszystko, co ma, co posiada, umiał bardziej i pełniej być człowiekiem, to znaczy ażeby również umiał być nie tylko z drugim, ale i dla drugich”

Jan Paweł II

I. WSTĘP

Program wychowawczo-profilaktyczny obejmuje treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, oraz treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców. (Art.26 ustawy z dnia 14.12.2016r. – Prawo Oświatowe).

Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży. (Art. 1 ustęp 1 pkt. 3 ustawy – Prawo Oświatowe).

Profilaktyka to proces wspomaganie człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie.

Program wychowawczo-profilaktyczny powstał w oparciu o wartości chrześcijańskie, wizję i misję szkoły, po wcześniejszym zdiagnozowaniu potrzeb uczniów oraz oczekiwań rodziców, opiekunów prawnych i ośrodków wychowawczych, w których mieszka część naszych uczniów. Został tak opracowany, aby nasi absolwenci byli przykładem dla innych, aby każdemu z nich stworzyć warunki do wszechstronnego rozwoju na miarę indywidualnych możliwości. Dobra Szkoła to szczęśliwe dzieci!

Program w swoich założeniach ma na celu wspomóc wychowawczą rolę rodziców i opiekunów prawnych, dostarczać wiedzy i przykładów na temat przestrzegania norm współżycia społecznego oraz przygotować uczniów do życia w dorosłym świecie ludzi odpowiedzialnych za swoje zachowania.

Program wychowawczo – profilaktyczny zakłada również realizację priorytetów polityki oświatowej na rok 2024/2025, w związku z czym w podjętych działaniach zostały uwzględnione następujące zagadnienia:

1. Edukacja prozdrowotna w szkole - kształtowanie zachowań służących zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, nauka udzielania pierwszej pomocy.
2. Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej, kształtowania postaw społecznych i patriotycznych, odpowiedzialności za region i ojczyznę. Edukacja dla bezpieczeństwa

i proobronna.

3. Wspieranie dobrostanu dzieci i młodzieży, ich zdrowia psychicznego. Rozwijanie u uczniów i wychowanków empatii i wrażliwości na potrzeby innych. Podnoszenie jakości edukacji włączającej i umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym.
4. Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji, korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.
5. Kształtowanie myślenia analitycznego poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ścisłych oraz poprzez pogłębianie umiejętności matematycznych w kształceniu ogólnym.
6. Wspieranie rozwoju umiejętności zawodowych oraz umiejętności uczenia się przez całe życie poprzez wzmocnienie współpracy szkół i placówek z pracodawcami oraz z instytucjami regionalnymi.

Szkoła przygotowuje dzieci i młodzież do życia w społeczeństwie, funkcjonowania w relacjach z innymi ludźmi, a także wychowuje do wartości. Priorytetową sprawą dla szkoły jest również zapewnienie bezpiecznych warunków edukacyjnych i wychowawczych oraz integracja ze środowiskiem, przy szeroko rozumianej współpracy z rodzicami i instytucjami wspierającymi. Pragniemy wyposażać naszych uczniów w taki zasób wiedzy, kompetencji i umiejętności, aby po ukończeniu szkoły stali się świadomymi i jak najbardziej samodzielnie funkcjonującymi jednostkami we współczesnym świecie.

II. PODSTAWA PRAWNA

- *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (art. 72)*
- *Powszechna Deklaracja Praw Człowieka*
- *Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych*
- *Konwencja o Prawach Dziecka*
- *Ustawa Prawo Oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 roku*
- *Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej*
- *Ustawa Karta Nauczyciela*
- *Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia*
- *Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku 2024/2025*

III. WIZJA SZKOŁY

Nasza szkoła jest przyjazna uczniom. Stwarza możliwości rozwoju emocjonalnego i intelektualnego; nasi uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej. Działalność dydaktyczna, wychowawcza i opiekuńcza jest tu na wysokim poziomie dzięki pracy i zaangażowaniu wysoko wykwalifikowanej kadry pedagogicznej.

Oferta edukacyjna szkoły odpowiada oczekiwaniom uczniów. Prowadzimy szereg zajęć pozalekcyjnych uwzględniających rozwój zainteresowań uczniów oraz ich rewali-dację. Stawiamy na rozwój ucznia i stwarzanie mu okazji do osiągnięcia sukcesu, bo wiemy jak jest to ważne dla każdego człowieka.

Szkoła przygotowuje dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną do funkcjonowania w relacjach z innymi ludźmi w różnych sytuacjach życiowych. Kształtuje postawę człowieka kierującego się w życiu zasadami moralnymi, dbającego o kulturę osobistą, szanującego tradycje narodowe i regionalne, ale równocześnie otwartego na nowo-czesność. Uczy szacunku dla dobra wspólnego. Utwierdza w przekonaniu, że można, a na-wet trzeba rozwijać własne zainteresowania i zdolności.

W swoich działaniach szkoła otwarta jest na współpracę z rodzicami i środowi-skiem lokalnym. Wsłuchuje się w potrzeby dzieci, rodziców i nauczycieli. Nauczyciele pra-cują zespołowo i analizują efekty swojej pracy, modyfikując swe działania w celu osiąga-nia zamierzonych efektów.

Nasza szkoła jest systematycznie odnawiana, aby była piękna i wygodna dla uczniów, aby dawała jeszcze więcej możliwości naszym wychowankom w szeroko poję-tym rozwoju.

IV. MISJA SZKOŁY

Akceptujemy naszych uczniów takimi, jakimi są i nie szczędzimy wysiłku, aby każdemu stworzyć warunki do wszechstronnego rozwoju na miarę indywidualnych możliwości. I choć znamy ograniczenia naszych uczniów to zmieniamy je w szansę na lepszą przyszłość. Przeciwstawiamy się stagnacji, bierności, myśleniu, że już nic nie może się zmienić stawiając na wydobywanie z każdego ucznia ukrytego talentu bądź moż-liwości. Dobra Szkoła to szczęśliwe dzieci!

V. MODEL ABSOLWENTA

Uczeń w czasie pobytu w szkole i po zakończeniu nauki reprezentuje następujące postawy w określonych sferach:

SFERA FIZYCZNA

- Dbą o higienę osobistą
- Dbą o swój wygląd, ubiera się schludnie i odpowiednio do czasu i miejsca
- Zna zasady zdrowego stylu życia, stara się ich przestrzegać, w miarę swoich moż-liwości rozwojowych dba o sprawność fizyczną
- Jest aktywny fizycznie na miarę swoich możliwości ruchowych
- Zna zasady bezpiecznego poruszania się po drogach i ulicach ze szczególnym zwróceniem uwagi na bezpieczną drogę do szkoły
- Zna zasady bezpieczeństwa pożarowego
- Przestrzega podstawowych zasad bezpiecznego zachowania się w czasie lekcji, przerw, zajęć pozalekcyjnych
- Prawidłowo zachowuje się w razie np. wypadku, kradzieży
- Umiejętnie organizuje warsztat pracy
- Rozumie szkodliwość tzw. używek dla rozwoju psychofizycznego człowieka
- Jest świadomy odpowiedzialności za środowisko naturalne
- Zna i rozumie współzależności między człowiekiem, a środowiskiem naturalnym

- Stosuje się do zasad ekologii, segreguje odpady, dba o czystość otoczenia
- Podejmuje działania prozdrowotne

SFERA POZNAWCZO- EMOCJONALNA

- Opanował podstawowe wiadomości i umiejętności w zakresie edukacji
- Potrafi w elementarnym zakresie wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności do rozwiązywania problemów życia codziennego
- Korzysta z różnych źródeł informacji
- Potrafi przetwarzać i wykorzystywać nabytą wiedzę
- Wykorzystuje możliwości jakie daje mu rodzina, szkoła, państwo
- Uczestniczy w różnych formach kultury, jest przygotowany do odbioru mass mediów
- Umie analizować docierające do niego informacje, być krytycznym wobec programów telewizyjnych
- Unika zagrożeń ze strony mediów, skutków uzależnień od telewizji, Internetu, gier komputerowych
- Jest aktywny artystycznie
- Zna najbliższą okolicę, stolicę i najważniejsze miasta Polski
- Zna symbole narodowe
- Zna sylwetki słynnych Polaków i patronów szkoły
- Zachowuje higienę psychiczną
- Przyjmuje postawę sprzyjającą wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi
- Kształtuje środowisko sprzyjające rozwojowi zdrowia
- Wywiązuje się z powierzonych zadań w sposób zadowalający siebie i innych
- Potrafi ponosić odpowiedzialność za popełnione czyny

SFERA SPOŁECZNA

- Zna, rozumie i przestrzega ogólnie przyjęte normy społeczne, kieruje się szacunkiem dla drugiego człowieka
- Zna i stosuje elementarne normy współżycia społecznego w grupie rówieśniczej
- Posiada odpowiednie kompetencje społeczne
- Rozpoznaje własne predyspozycje, określa drogę dalszej edukacji
- Ma poczucie własnej tożsamości kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej
- Podejmuje działania na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego (wolontariat)
- Potrafi organizować pomoc koleżeńską
- Potrafi budować przyjazne relacje z rówieśnikami
- Korzysta z nowoczesnych technologii komunikacyjnych
- Dobrze funkcjonuje w swoim otoczeniu, czuje się członkiem społeczności szkolnej
- Jest otwarty w życiu społecznym
- Sprawnie posługuje się mówionym językiem ojczysty
- Zna i szanuje tradycje szkoły
- Szanuje wartości patriotyczne
- Jest odpowiedzialny, prawy i uczciwy
- Wyraża siebie w sposób akceptowany społecznie

SFERA MORALNA

- Potrafi zrozumieć znaczenie swoich mocnych stron charakteru i wykazywać chęć ich pozytywnego wykorzystania
- Jest świadomy swoich wad i próbuje nad nimi pracować
- Panuje nad swoimi emocjami
- Potrafi rozwiązywać konflikty drogą negocjacji
- Umie rozróżniać dobre i złe zachowania
- Dokonuje właściwych wyborów w życiu szkolnym i rodzinnym
- Potrafi hierarchizować podstawowe wartości moralne
- W sytuacjach codziennych kieruje się prawem moralnym
- Zna pojęcia współpracy, solidarności
- Chętnie niesie pomoc innym, jest wrażliwy na ich potrzeby
- Rozumie pojęcie altruizmu
- Szanuje odmienność innych w sferze wiary, poglądów, upodobań, zainteresowań, wyglądu zewnętrznego, sytuacji materialnej
- Zna i stosuje podstawowe zasady tolerancji
- Umie nazywać swoje emocje i panuje nad nimi

VI. DIAGNOZA

Każdego roku przeprowadzana jest diagnoza środowiska w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, dotycząca uczniów lub wychowanków, rodziców lub opiekunów, nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły lub placówki. Nauczyciele w ścisłej współpracy z rodzicami, opiekunami prawnymi oraz wychowawcami specjalnych ośrodków wychowawczych na bieżąco diagnozują środowisko szkolne. Pozyskują informacje dotyczące zachowań ryzykownych uczniów poprzez:

- analizę dokumentacji uczniów,
- badania ankietowe skierowane do uczniów, rodziców, nauczycieli i pracowników szkoły,
- analizę protokołów rad pedagogicznych,
- obserwacje,
- informacje od pedagoga,
- informacje od psychologa,
- informacje od nauczycieli dotyczące funkcjonowania uczniów,
- informacje od uczniów i rodziców uzyskiwane podczas rozmów indywidualnych,
- informacje od wychowawców specjalnych ośrodków wychowawczych.

Diagnoza, która została przeprowadzona w celu uwzględnienia potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb wynikających ze specyfiki środowiska szkoły we wrześniu 2024 roku, wykazała, że największymi problemami i zagrożeniami w szkole są:

- brak znajomości zasad współżycia w grupie, nadmierny egoizm,
- niska kultura osobista,
- używanie wulgaryzmów,
- przypadki stosowania przemocy i agresji, w tym szczególnie słownej,

- niski poziom wiedzy i zrozumienia szkodliwości stosowania używek (papierosy, alkohol, narkotyki – w tym dopalacze),
- przypadki palenia papierosów i picia alkoholu,
- dewastacja mienia szkolnego i otoczenia,
- trudności w nauce,
- nieumiejętność wykorzystania wolnego czasu (nadmierne spędzanie czasu przy komputerze – gry komputerowe, Internet i telefon).

DIAGNOZA SZKOLNA

Diagnoza szkolna przeprowadzona w Niepublicznej Szkole Specjalnej Przystosowanej do Pracy im. Św. Józefa w Częstochowie w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka, o których mowa odpowiednio w ust. 3 i 4, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych wykazała następujące czynniki chroniące i czynniki ryzyka:

Czynniki chroniące:

1. Silna więź emocjonalna z rodzicami.
2. Budowanie pozytywnych więzi ze szkołą.
3. Zainteresowanie nauką.
4. Regularne praktyki religijne.
5. Stała opieka sprawowana przez kompetentną osobę dorosłą.
6. Dezaprobata od rówieśników i dorosłych wobec zachowań problemowych - odbiegających od norm społecznych.
7. Właściwy monitoring ze strony rodziców, opiekunów prawnych, nauczycieli, wychowawców z internatu, pedagoga i psychologa.
8. Bogata oferta zajęć pozalekcyjnych rozwijająca zainteresowania.

Czynniki ryzyka:

- Brak umiejętności społecznych.
- Presja grupy rówieśniczej.
- Słaba więź z rodziną, szkołą, kościołem.
- Patologie w środowisku lokalnym.
- Niewykorzystywanie w praktyce wiedzy zdobytej w szkole.
- Niepowodzenia szkolne.
- Poczucie osamotnienia.
- Aprobata dla zachowań destrukcyjnych u rówieśników i dorosłych.
- Wpływ mediów.
- Poczucie bezkarności.
- Ubóstwo materialne.
- Brak umiejętności radzenia sobie z problemami okresu dorastania.
- Problemy emocjonalne.
- Część z badanych uczniów Szkoły wychowuje się w rodzinach rozbitych, dysfunkcyjnych, część dzieci pochodzi z domów dziecka, jest przysposobionych lub przebywa w rodzinach zastępczych, jeden lub obydwój rodziców mają ograniczone lub są pozbawieni praw rodzicielskich,

- Występuje niski status materialny niektórych rodzin,
- Występują naruszenia norm i zasad zachowania uczniów w szkole: przypadki wagarów, ucieczki ze szkoły, długie absencje, kilku uczniów ma naganną lub nieodpowiednią ocenę z zachowania, jak również naganę wychowawcy klasy lub dyrektora Szkoły.

Analiza wyników ankiet uczniowskich wykazała, że największym problemem w relacjach koleżeńskich jest agresja słowna (poniżanie, lekceważenie, izolowanie, wyzywanie, konflikty rówieśnicze, agresywne zachowania, papierosy, alkohol, narkotyki). Ponadto:

- Uczniowie deklarują, że czują się w szkole bezpiecznie,
- Obserwacja nawyków żywieniowych uczniów nie wskazuje na konieczność podejmowania nowych działań prozdrowotnych w tym zakresie, kontynuowane będą prowadzone dotychczas projekty prozdrowotne,
- Część uczniów ma za sobą inicjację nikotynową i alkoholową, przy czym rodzice akceptują kontrolowane picie alkoholu przez dzieci w formie, np. toastów urodzinowych, czy noworocznych.

Dokonując analizy przeprowadzonej diagnozy (ankiety, obserwacja, analiza uwag) problemów występujących w środowisku szkolnym ustalono przejawy następujących zachowań problemowych:

1. agresja (słowna i fizyczna): popychanie, przezywanie, wyśmiewanie się, bicie, wulgaryzmy, dokuczanie,
2. niska kultura osobista: niegrzeczne odzywanie się do siebie, nieuprzejmość, brak szacunku dla innych, w tym również osób dorosłych: nauczycieli i innych pracowników niepedagogicznych, niekulturalne zachowanie się, brak reakcji na polecenia nauczyciela, niewłaściwe zachowanie na przerwach),
3. słabe umiejętności społeczne (brak dostatecznej akceptacji i tolerancji, niekoleżeńskość, egoizm, brak tolerancji).

Ustalono również przyczyny, które mogą warunkować występowania w/w zachowań.

- Brak odpowiednich wzorców odnośnie zachowania.
- Modelowanie i utrwalanie zachowań agresywnych w środowisku rodzinnym.
- Deprywacja potrzeb (środowisko rodzinne).
- Wpływ mediów i nieodpowiednie z nich korzystanie.
- Chęć zwrócenia na siebie uwagi.
- Nieumiejętność radzenia sobie z trudną sytuacją.
- Niedostateczna współpraca z rodzicami.
- Brak dostatecznej umiejętności radzenia sobie z nieprzyjemnymi uczuciami.

Niepubliczna Szkoła Specjalna Przystosowująca Do Pracy Im. Św. Józefa prowadzi działania w zakresie zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych we współpracy z Ośrodkiem Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi.

- **Uwzględnienie współpracy z instytucjami wspierającymi Szkołę w działaniach wychowawczo-profilaktycznych:**

Lp.	Nazwa instytucji	Adres
1.	Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych obejmujący: Publiczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną PÓŁNOC, Publiczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną POŁUDNIE, Centrum Informacji Zawodowej – Specjalistyczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Częstochowa, ul. I. Kosmowskiej 5 Częstochowa, ul. I. Kosmowskiej 5 Częstochowa, ul. Łukasińskiego 40 Częstochowa, ul. Łukasińskiego 40 Częstochowa, ul. Tkacka 5
2.	Centrum Edukacyjno-Interwencyjne, działające przy Ośrodku Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie.	Częstochowa, ul. Sikorskiego 78/80
3.	Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi	Częstochowa, ul. Sikorskiego 78/80
4.	Prokuratura Rejonowa	Częstochowa, ul. Sikorskiego 78/80
5.	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	Częstochowa, ul. Jasnogórska 15a
6.	Komenda Miejska Policji	Częstochowa, ul. Ks. Popiełuszki 5
7.	Komenda Miejska Straży Pożarnej	Częstochowa, Generała Władysława Sikorskiego 82/94 42-202
8.	Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM”	Częstochowa, Al. Jana Pawła II 126/130
9.	MONAR	Częstochowa, ul. Ogrodowa 66
10	Wojewódzki Zakład Opieki Zdrowotnej nad Matką, Dzieckiem i Młodzieżą (poradnie specjalistyczne)	Częstochowa, ul. Sobieskiego 7a
11	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Polskiej Organizacji Wojskowej 2 42-217 Częstochowa
12	Placówki Oświatowe	

- Metody i techniki diagnozowania:
- Metody ilościowe – badania sondażowe (technika ankiety)
- Metody jakościowe – wywiad, obserwacja, analiza danych zastanych (*desk research*)
- Badania sondażowe – ankieta/kwestionariusz

- Wywiad
- Zogniskowany wywiad grupowy
- Diagnoza – obserwacja
- Diagnoza – analiza danych zastanych
- **Podjęte działania uprzedzające oparte na naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności:**

W pracy wychowawczo-profilaktycznej szkoła wykorzystuje rekomendowane programy profilaktyczne oparte na naukowych podstawach, lub o potwierdzonej skuteczności potwierdzonej w badaniach ewaluacyjnych przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii.

Formy działań wychowawczych, edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych w celu przeciwdziałania narkomanii są realizowana z uwzględnieniem form i działań określonych w „PROGRAMIE PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM NA LATA 2021-2030” (Uchwała nr VI/34/10/2021) oraz w MIEJSKIM PROGRAMIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII MIASTA CZĘSTOCHOWY NA LATA 2022-2025 (Uchwała nr 788.LVI.2022) przewidziane do realizacji w ramach realizacji ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. Cele operacyjne:

- a. Edukacja publiczna w zakresie przeciwdziałania narkomanii
- b. Wzmacnianie oddziaływań profilaktycznych
- c. Wzmacnianie procesu leczenia, rehabilitacji i reintegracji osób uzależnionych od narkotyków i ich rodzin
- d. Badanie i monitorowanie problemów związanych z narkotykami i narkomanią

Jest to między innymi:

1. Promowanie programów profilaktycznych, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.
2. Wspieranie realizacji programów profilaktycznych o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w tym promocja dobrych praktyk oraz upowszechnienie standardów w zakresie profilaktyki narkotykowej (uniwersalnej, selektywnej, wskazującej).
3. Wspieranie i organizowanie kampanii profilaktycznych adresowanych do różnych grup odbiorców.
4. Wspieranie działalności placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w zakresie socjoterapii oraz profilaktyki zachowań ryzykownych, w tym narkomanii.
5. Doskonalenie zawodowe przedstawicieli różnych grup zawodowych w zakresie przeciwdziałania narkomanii.
6. Organizowanie i wspieranie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych w zakresie problematyki przeciwdziałania narkomanii (np. kampanie, seminaria, konferencje).
7. Współdziałanie z podmiotami realizującymi zadania na rzecz upowszechnienia wiedzy na temat skutków stosowania środków psychoaktywnych.
8. Wspieranie przedsięwzięć służących zwiększeniu kompetencji wychowawczych rodziców w zakresie kształtowania właściwych postaw dzieci i młodzieży wobec narkotyków i narkomanii.
9. Upowszechnianie informacji dotyczących dostępności do działań profilaktycznych i pomocowych dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od substancji psychoaktywnych.

10. Wspieranie rozwoju i modernizacji bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej podmiotów leczniczych realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii.
11. Wzmacnianie dostępności do terapii i rehabilitacji dla osób uzależnionych od narkotyków i ich rodzin.
12. Wspieranie przedsięwzięć mających na celu rehabilitację oraz reintegrację społeczną i zawodową osób uzależnionych od narkotyków, z uwzględnieniem hosteli i mieszkań re-adaptacyjnych.
13. Prowadzenie działań na rzecz redukcji szkód zdrowotnych i społecznych z zakresu narkomanii.
14. Gromadzenie i udostępnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom w zakresie terapii uzależnienia, rehabilitacji i reintegracji.
15. Monitorowanie epidemiologii narkotyków i narkomanii we współpracy z różnymi podmiotami.
16. Współpraca na rzecz rozwoju konsolidacji monitoringu wojewódzkiego i monitoringu lokalnych.
17. Realizacja badań ilościowych w populacji generalnej oraz wśród młodzieży szkolnej.

VII. STRATEGIA WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNA SZKOŁY

Założenia programu:

- wszyscy nauczyciele wprowadzają do tematyki swego przedmiotu elementy programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły,
- wszystkie zajęcia szkolne uwzględniają założenia programu wychowawczo-profilaktycznego,
- nauczyciele dostosowują przekazywanie wiedzy, kształtowanie umiejętności i postaw uczniów do odpowiedniej w tym wieku aktywności dzieci; umożliwiają poznawanie świata w jego jedności i złożoności; wspomagają samodzielność uczenia się; inspirują do wyrażania własnych myśli i przeżyć; rozbudzają ciekawość poznawczą oraz motywację do dalszej edukacji.

Zadaniem programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły jest kształtowanie odpowiedzialnej osobowości ucznia w oparciu o:

- empatię wobec drugiego człowieka;
- dojrzałe i sprawne funkcjonowanie we współczesnym świecie;
- wykorzystywanie wiadomości i umiejętności w rozwiązywaniu problemów;
- samodzielność;
- dbanie o zdrowie swoje i innych;
- kształtowanie u uczniów i wychowanków postaw prospołecznych, w tym przez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym.

Zadania wychowawcze i profilaktyczne:

1. Kształtowanie potencjału intelektualnego (dążenie do prawdy, znajomość własnych wartości, poszukiwanie i rozwój zainteresowań, ciekawość poznawcza, kreatywność).

2. Rozwijanie uczuć i emocji (kształtowanie wrażliwości emocjonalnej, świadome dokonywanie wyborów, rozwój kultury osobistej i kultury słowa, tolerancja i poszanowanie dla różnych kultur i tradycji).
3. Komunikacja społeczna (formy komunikacji, poszanowanie dla drugiego człowieka, akceptacja praw drugiego człowieka, asertywność, utrwalanie bezpiecznych zachowań, kształtowanie dyscypliny, umiejętność pracy w zespole, inicjowanie własnej aktywności, kształtowanie przedsiębiorczości, poszanowanie dorobku własnego narodu i lokalnej społeczności, aktywne uczestnictwo w życiu kulturalnym klasy, szkoły, środowiska, rozwijanie samodyscypliny).
4. Kształtowanie systemu wartości (obiektywna ocena własnego zachowania, przestrzeganie norm społeczno-moralnych, tworzenie hierarchii wartości, kształtowanie własnej odpowiedzialności, wypracowywanie twórczych postaw, kształtowanie wrażliwości na walory estetyczne i wartości moralne).
5. Dojrzałość fizyczna (dbanie o własne ciało, profilaktyka zdrowia fizycznego i psychicznego, kształtowanie prawidłowych postaw wobec przyrody, umiejętność radzenia sobie z problemami, dojrzałość społeczna).

Podjęta strategia wychowawczo-profilaktyczna szkoły opiera się na czterech podstawowych elementach procesu wychowania: wspomaganie, kształtowanie, korygowanie i zapobieganie.

Wspomaganie ucznia

- poprzez realizację priorytetów szkoły:

- organizacja procesu rozwoju ucznia ukierunkowana na jego sukces,
- działania wychowawcze sprzyjające efektywnej nauce,
- integracja ze środowiskiem lokalnym i promowanie w nim swojej działalności;
- poradnictwo zawodowe,

- poprzez realizację głównych celów wychowawczych:

- zapewnienie optymalnych warunków do wszechstronnego rozwoju osobowości ucznia,
- kształtowanie postaw twórczych,
- stworzenie warunków do efektywnej współpracy z domem rodzinnym ucznia oraz integracji ze środowiskiem lokalnym,
- dostarczanie wzorców osobowościowych stanowiących model do naśladowania i kształtowania poczucia własnej wartości,
- otwarcie na wartości kultur Europy i świata.

Kształtowanie ucznia poprzez realizację wartości wychowawczych:

- szacunek dla języka ojczystego, kultury i tradycji narodowej,
- tolerancja wobec różnych poglądów, kultur, postaw i przekonań,
- uczciwość, szczerłość, prawdomówność, rzetelność i odpowiedzialność,
- poznawanie i doskonalenie własnej osobowości,
- umiejętność współżycia w rodzinie i społeczności,
- pomoc potrzebującym,
- zdrowy styl życia, postawa proekologiczna.

Korygowanie ucznia poprzez realizację działań naprawczych:

- uzyskanie informacji zwrotnej o niewłaściwym zachowaniu/dysfunkcji,

- zapewnienie uczniom bezpieczeństwa, akceptacji i wzajemnego zaufania,
- poznawanie przyczyn swoich dysfunkcji,
- poznawanie możliwości kompensacji dysfunkcji,
- poznawanie alternatywnych zachowań, poszerzenie własnych kompetencji,
- trening umiejętności społecznych,
- trening umiejętności zarządzania złością, gniewem i agresją, zwłaszcza dla uczniów o wysokim poziomie agresji,
- udział ucznia w zajęciach rewalidacyjnych.

Zapobieganie poprzez realizację działań z zakresu profilaktyki:

- rozpoznawanie sytuacji zagrażających bezpieczeństwu,
- poznawanie sposobów radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia,
- uświadomienie skutków używania alkoholu, narkotyków, dopalaczy oraz palenia tytoniu,
- poznawanie zagrożeń płynących z korzystania z Internetu.
- uświadomienie zagrożeń płynących od innych ludzi i kształtowanie postawy asertywności.

Powyższe cele zawierają w sobie następujące działania:

- rozwijanie samodzielności w zdobywaniu wiedzy, informacji i umiejętności, oraz umiejętność posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za własne decyzje,
- kształtowanie osobowości zdolnej do krytycznego myślenia,
- wdrażanie poczucia obowiązku i systematyczności w pracy,
- wyrabianie umiejętności dostrzegania wartości i znaczenia społeczno-ekonomicznego znaczenia pracy w życiu człowieka i społeczeństwa,
- wdrażanie do aktywnego pełnienia ról w rodzinie i społeczeństwie,
- budowanie atmosfery współpracy i koleżeństwa,
- kształtowanie gotowości do niesienia pomocy innym,
- nauczanie zasad kultury,
- dbałość o kulturę języka,
- pomoc uczniom ze specyficznymi trudnościami w nauce,
- wspieranie uczniów zdolnych w rozwijaniu ich umiejętności,
- kształtowanie postawy tolerancji i akceptacji dla innych, integracji uczniów w oparciu o dialog i współdziałanie,
- nauka bezpiecznego zachowania na terenie Szkoły i poza nią,
- kształtowanie postawy patriotycznej.

VIII. CELE PROGRAMU

Cel nadrzędny:

Wspomaganie wszechstronnego rozwoju osobowości dziecka w wymiarze intelektualnym, etycznym, emocjonalnym, społecznym i zdrowotnym.

Cele główne programu:

1. Budowanie pozytywnego klimatu społecznego w szkole – zapewnienie bezpieczeństwa społeczności szkolnej.

2. Wdrażanie do postępowania zgodnego z zasadami dobrego wychowania.
3. Kształtowanie postawy patriotycznej.
4. Ochrona i promocja zdrowia oraz rozbudzanie świadomości ekologicznej.
5. Przeciwdziałanie agresji i przemocy – aktywizacja społeczności szkolnej i jej środowiska w zakresie reagowania na przejawy przemocy i przeciwstawiania się jej.
6. Przeciwdziałanie uzależnieniom.
7. Propagowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
8. Przygotowanie uczniów do wyboru zawodu.

Cele szczegółowe wychowania i profilaktyki szkolnej:

1. Integracja społeczności szkolnej – budowanie dobrych relacji z rówieśnikami:
 - Kształtowanie poczucia przynależności do społeczności szkolnej.
 - Kulturowanie tradycji i zwyczajów szkolnych.
 - Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i właściwego wyrażania emocji, w tym empatii.
 - Uczenie tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka.
 - Rozwijanie umiejętności kluczowych sprzyjających integracji grupy, komunikowania się i wspólnego rozwiązywania problemów.
 - Kształtowanie prawidłowego stosunku do wartości i norm moralnych i etycznych,
 - Uczenie odpowiedzialności za swoje słowa i postępowanie.
 - Rozwijanie solidarności grupy i współodpowiedzialności za postępowanie innych.
 - Aktywne spędzanie czasu wolnego.
2. Dobre wychowanie:
 - Kształtowanie prawidłowego stosunku do wartości oraz norm moralnych i etycznych.
 - Zachęcanie do przestrzegania norm i zasad społecznych.
 - Propagowanie kulturalnego komunikowania się.
 - Poznawanie zasad dobrego wychowania.
3. Kształtowanie postawy patriotycznej:
 - Kształtowanie poczucia więzi z krajem i regionem
 - Przygotowanie do świadomego, odpowiedzialnego i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.
 - Wdrażanie do uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i ojczyzny.
 - Kształtowanie postawy szacunku wobec kultury i dziedzictwa narodowego.
4. Kształtowanie postawy szacunku i tolerancji w stosunku do innych kultur i narodowości.
 - Poznawanie kultury i tradycji innych narodów.
 - Uczenie okazywania szacunku do wszystkich osób, bez względu na przynależność rasową, narodową, kulturową, religijną.
5. Kształtowanie odpowiednich postaw wobec ludzi słabszych, młodszych, starszych, chorych, niepełnosprawnych.
 - Wdrażanie do działań w ramach wolontariatu szkolnego.

- Zachęcanie do pomagania osobom słabszym, ludziom starszym, młodszym, chorym.
- 6. Promocja zdrowia**
- Motywowanie uczniów do dbałości o higienę osobistą.
 - Promowanie wzorców zdrowego stylu życia – zdrowe odżywianie, aktywność ruchowa, wolność od nałogów.
 - Wskazywanie sposobów radzenia sobie z napięciami emocjonalnymi.
 - Kształtowanie świadomości na temat zmian zachodzących w okresie dojrzewania.
 - Uświadamianie zagrożeń wynikających z wczesnej inicjacji seksualnej.
 - 100% uczniów jest świadomych zależności pomiędzy odpowiednim stylem życia a zdrowiem.
- 7. Wdrażanie do bezpieczeństwa.**
- Zaznajomienie z sytuacjami zagrażającymi bezpieczeństwu.
 - Uczenie i doskonalenie umiejętności i zachowania się w sytuacjach niebezpiecznych.
 - Wdrażanie do unikania zagrożeń.
 - Poznawanie instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo (Straż Pożarna, Pogotowie, Policja, Straż Miejska).
 - Wdrażanie do zasad bezpieczeństwa na co dzień w szkole i poza nią.
- 8. Rozwój emocjonalny**
- Kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby.
 - Przeprowadzenie cyklu zajęć psychoedukacyjnych w klasach na temat umiejętności samooceny i rozpoznawania swoich predyspozycji.
 - Przeprowadzenie cyklu zajęć kształcących umiejętność rozpoznawania własnych emocji.
 - Uczniowie potrafią wskazać swoje mocne i słabe strony.
 - Uczniowie potrafią wskazać konstruktywne sposoby rozwijania swoich predyspozycji i pokonywania potencjalnych trudności.
- 9. Zapobieganie agresji**
- Nabywanie umiejętności rozpoznawania własnych i cudzych stanów emocjonalnych.
 - Budzenie poczucia własnej wartości.
 - Eliminowanie zachowań agresywnych – m.in. poprzez przekierowanie zachowań agresywnych na inne obszary działalności.
 - Doskonalenie umiejętności skutecznego komunikowania się.
 - Ćwiczenie umiejętności rozwiązywania konfliktów.
 - Kształtowanie postawy zrozumienia i otwartości.
 - Kształtowanie odpowiedzialności za podejmowane zachowania i postawy.
- 10. Profilaktyka uzależnień**
- Budzenie świadomości o przyczynach sięgania po środki uzależniające i negatywnych skutków uzależnień.
 - Uczenie dobrych wyborów i odpowiedzialności za własne decyzje.

- Pielęgnowanie klimatu zaufania do dorosłych.
- Wskazywanie wzorców i autorytetów.
- Wskazywanie sposobów radzenia sobie z własnymi problemami – także przez szukanie pomocy u osób zaufanych i specjalistów.
- Uczucie sztuki odmawiania i nie poddawania się presji grupy.
- Uczucie się bezpiecznego korzystania z technologii informacyjnej, w tym rozpoznawania i przeciwdziałania cyberprzemocy.
- Podkreślanie mocnych stron dziecka i jego indywidualności – kształtowanie odporności na manipulację.

11. Wdrażanie do zachowań proekologicznych

- Rozwijanie zainteresowań przyrodniczych i ekologicznych.
- Wdrażanie do współodpowiedzialności za stan środowiska naturalnego.
- Nauka zachowania czystości w miejscach przebywania.
- Wdrażanie do wykorzystywania wiedzy ekologicznej w praktyce.

12. Propagowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego

- Wykształcenie nawyków aktywnego spędzania czasu wolnego, wskazywanie alternatywy dla nudy.
- Rozwijanie zainteresowań i uzdolnień.
- Zachęcanie do uczestniczenia w różnorodnych formach zajęć.

13. Przygotowanie uczniów do wyboru zawodu

- Gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej.
- Udzielanie indywidualnych porad uczniom.
- Nauka pisania i wypełniania dokumentów.
- Tworzenie bazy danych o absolwentach szkoły.

14. Wrażanie uczniów do wolontariatu

- Uwrażliwianie uczniów na potrzeby innych oraz podejmowanie działań na rzecz potrzebujących pomocy.
- Rozwijanie wśród uczniów postaw prospołecznych i otwartości.
- Działania w ramach wolontariatu w szkole, w środowisku lokalnym oraz w zgłaszanych ogólnopolskich akcjach charytatywnych.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców.
- wspomaganie wychowawczej roli rodziny (Szkoła dla rodziców)

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,

- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem,
- uczenie dbałości o zdrowie psychiczne oraz wzmacnianie poczucia oparcia w najbliższym środowisku (rodzina, nauczyciele, specjaliści) w sytuacjach trudnych.

IX. METODY I FORMY PRACY

Metody:

- 1) metody aktywizujące: drzewko decyzyjne, rybi szkielet, mapa mentalna, techniki teatralne, wykorzystanie literatury, filmów i spektakli profilaktycznych, ekspresja plastyczna, gry dydaktyczne, symulacje,
- 2) warsztaty, treningi umiejętności, happeningi, apele,
- 3) rozmowy, pogadanki, dyskusje, panele dyskusyjne,
- 4) wycieczki i wyjazdy tematyczne,
- 5) metoda projektów,
- 6) twórczość plastyczna, techniczna i artystyczna,
- 7) gry i zabawy,
- 8) prezentacje multimedialne, spoty, plakaty.

Formy pracy:

- 1) zajęcia edukacyjne,
- 2) zajęcia z wychowawcą,
- 3) zajęcia z psychologiem,
- 4) zajęcia pozalekcyjne,
- 5) wycieczki,
- 6) imprezy i uroczystości klasowe, szkolne, środowiskowe,
- 7) praca indywidualna, w parach, grupowa, zespołowa.

X. STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH

Dyrektor:

- dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- koordynuje, organizuje i nadzoruje działania wychowawcze w szkole,

- stwarza warunki do prawidłowej realizacji praw dziecka oraz umożliwia uczniom podtrzymanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej,
- motywuje nauczycieli i specjalistów do opracowania modelu wsparcia i pomocy uczniom przeżywającym trudności psychiczne,
- stwarza warunki do poszukiwania optymalnych rozwiązań w zakresie budowania systemu działań wspierających kondycję psychiczną uczniów,
- inspiruje wszystkie grupy społeczności szkolnej do budowania dobrych wzajemnych relacji w środowisku szkolnym, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia,
- dostosowuje ofertę zajęć pozalekcyjnych do oczekiwań uczniów w celu stworzenia warunków do realizacji pasji, udziału z zajęciach sportowych, kontaktu z przyrodą, a także kontaktu bezpośredniego uczniów ze sobą, z zachowaniem zasad sanitarnych,
- czuwa nad intensyfikowaniem współpracy nauczycieli i wychowawców z pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- czuwa nad wykonywaniem zadań przez specjalistów szkoły – pedagoga, psychologa i inni specjaliści powinni aktywnie włączać się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służyć doradztwem dla nauczycieli, wspierać ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego.

Nauczyciele:

- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania; udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci zgodnie z zasadami określonymi w programie wychowawczo – profilaktycznym,
- reagują na sygnały zagrożenia niedostosowaniem społecznym dzieci,
- zapewniają uczniom bezpieczeństwo podczas pobytu w szkole i poza jej terenem, w czasie wycieczek.
- współpracują z wychowawcami klas, innymi nauczycielami, pedagogiem, psychologiem, innymi specjalistami w zakresie realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy depresji, agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomaganie,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania, pasje i rozwój osobowy ucznia,

Wychowawcy klas:

- poznają uczniów oraz ich środowisko, a także utrzymują stały kontakt z rodzicami, organizują spotkania, wspierają i wspomagają rodziców w działaniach wychowawczo-opiekuńczych,
- integrują zespół klasowy,
- rozwiązują indywidualne i klasowe problemy poprzez udzielanie uczniom wszechstronnej pomocy,
- interesują się postępami uczniów w nauce, dbają o regularne uczęszczanie uczniów do szkoły, badają wspólnie z pedagogiem, psychologiem przyczyny opuszczania przez nich zajęć szkolnych,
- wdrażają uczniów do samorządności i demokracji (wybór i działalność samorządu klasowego, wypełnianie poszczególnych funkcji klasowych),
- propagują zasady kulturalnego zachowania,
- troszczą się o zdrowie uczniów, w szczególności poprzez wdrażanie uczniów do dbałości o higienę osobistą oraz przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy w życiu szkolnym i poza szkołą,
- czuwają nad wszechstronnym rozwojem osobowym ucznia oraz przygotowują go do samodzielnego funkcjonowania poprzez wzmocnienie postawy odpowiedzialności,
- utrzymują kontakt z rodzicami wychowanków, systematycznie informują o postępach ich dzieci, włączają rodziców w życie szkoły i dążą do uzgodnienia wspólnych zasad wychowania,
- wspólnie z podopiecznymi dokonują ewaluacji i oceny rezultatów działań wychowawczych,
- pomagają poznać mocne i słabe strony ucznia w celu planowaniu rozwoju wychowanka.
- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie, zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomaganie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby rozwojowe uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie, utrzymywanie kontaktów rówieśniczych, rozwijanie wzajemnej pomocy i współpracy grupowej,

- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- podejmują działania w zakresie poszerzania własnych kompetencji wychowawczych.

Rodzice:

- współtworzą Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- Rada Rodziców – uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny.

Pedagog/psycholog szkolny:

- rozpoznaje indywidualne potrzeby uczniów oraz analizuje przyczyny niepowodzeń szkolnych,
- diagnozuje środowisko wychowawcze, w tym stan kondycji psychicznej uczniów,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki, wsparcia psychologicznego,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia,
- rozwija współpracę z nauczycielami, wychowawcami, a także pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- aktywnie włącza się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służy doradztwem dla nauczycieli, wspiera ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów w związku z tym, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny
- promuje budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia.

- podejmuje działania wychowawcze wynikające z programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły,
- wspiera działania wychowawcze i opiekuńcze nauczycieli wynikające z programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły,
- działa na rzecz zorganizowania opieki i pomocy materialnej uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej,
- dokonuje bieżącej analizy sytuacji wychowawczej w szkole oraz systematycznie przekazuje informacje na ten temat radzie pedagogicznej,
- kontroluje spełnianie przez uczniów obowiązku szkolnego,
- dodatkowo dla uczniów i rodziców/opiekunów prawnych podejmuje działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych,
- na zlecenie organów administracji publicznej, takich jak sądy, prokuratura, kuratorzy sądowi, policja, urzędy państwowe, szkoły itp., przygotowuje opinie o uczniach, w sprawach merytorycznie podległych pedagogowi/psychologowi szkolnemu.
- dba o własny warsztat pracy poprzez wprowadzania aktywizujących metod pracy, udział w szkoleniach, kursach z zakresu wychowania i profilaktyki.

Pracownicy niepedagogiczni:

- reagują na przejawy negatywnych zachowań i informują o tym wychowawcę klasy,
- wspomagają nauczycieli w realizowaniu działań wychowawczych.

Rada Rodziców:

- reprezentuje ogół rodziców oraz podejmuje działania wspierające proces wychowawczy szkoły,
- współdecyduje o formach pomocy dzieciom oraz ich wypoczynku,

Samorząd uczniowski:

- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego wobec dyrekcji i grona pedagogicznego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- jest inspiratorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję.

XI. POWINNOŚCI WYCHOWAWCZE

Każdy nauczyciel jest osobą przekazująca wiedzę, wychowującą, współpracującą z rodzicami lub opiekunami prawnymi. Podstawową powinnością wychowawczą jest przygotowanie uczniów do radzenia sobie w zmieniającym się świecie, niezależnie od miejsca gdzie przyjdzie im w przyszłości żyć, realizując jednocześnie system wartości oparty na szacunku do siebie i wobec innych.

W tym zakresie szkoła:

- zapewnia uczniom bezpieczeństwo podczas zajęć na terenie placówki, poza nim oraz podczas wyjść i wycieczek,
- zapewnia doraźną pomoc medyczną,
- zapewnia warunki uczniom do rozwoju kultury fizycznej, turystyki, aktywnych form aktywnego wypoczynku,
- zapewnia uczniom, w zależności od potrzeb, różnorodne zajęcia: dydaktyczno-wyrównawcze, rewalidacyjne, rozwijające uzdolnienia,
- współpracuje z instytucjami wspierającymi pracę szkoły w zakresie:
 - diagnozy i terapii uczniów,
 - psychoedukacji i profilaktyki,
 - zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony,
 - wspomagania sytuacji życiowej uczniów.

XII. INSTYTUCJE WSPOMAGAJĄCE

Szkoła będzie kontynuowała współpracę z następującymi instytucjami:

- a) placówki kulturalno-oświatowe (Miejski Ośrodek Kultury, Biuro Wystaw Artystycznych, Miejska Biblioteka Publiczna Filia nr 8, Biblioteka Pedagogiczna RODN „WOM”, Biblioteka Dziecięca, ul. Kościuszki 4, Filharmonia Częstochowska, Teatr im. A. Mickiewicza, kina, muzea i inne)
 - uczestnictwo w spektaklach teatralnych o charakterze profilaktycznym,
 - uczestnictwo w audycjach muzycznych,
 - udział w spotkaniach poświęconych problemom zdrowotnym,
 - udział w konkursach organizowanych przez placówki kulturalno-oświatowe,
 - udział w zajęciach prowadzonych przez artystę plastyka,
 - uczestnictwo w seansach filmowych o charakterze profilaktycznym.
- b) placówki oświatowo-opiekuńcze (Specjalne Ośrodki Wychowawcze w Częstochowie, Domy Dziecka, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi – Centrum Edukacyjno-Interwencyjne, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej)
 - pomoc uczniom przejawiającym trudności w zachowaniu i nauce,
 - pomoc dzieciom z rodzin uzależnionych i patologicznych,
 - udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej,
 - udział w spotkaniach organizowanych przez psychologów, pedagogów, lekarzy specjalistów.
- c) wymiar sprawiedliwości (Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu w Częstochowie, Kuratorzy, Wydział Prewencji KM Policji w Częstochowie)
 - udział w zajęciach prowadzonych przez policjantów na temat przeciwdziałania agresji i przestępczości,
 - współpraca z kuratorem, sądem rodzinnym,
- d) **Instytucje regionalne** (współpraca z Archidiecezją Częstochowską, Kurią Metropolitalną)
- e) **Instytucje wspierające rozwój umiejętności zawodowych**
 - Uczestnictwo w warsztatach zawodowych
- f) instytucje wspierające szkołę (Komenda Miejska Straży Pożarnej w Częstochowie)

XIII. SPODZIEWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

- zmniejszenie liczby zachowań agresywnych w szkole,
- wzrost poprawności językowej w mowie potocznej (rzadziej używane wulgaryzmy),
- utrwalenie zachowań asertywnych,
- empatia,
- wzrost wiedzy uczniów oraz rodziców na temat uzależnień i przeciwdziałania min. uzależnieniu od nikotyny, alkoholu, dopalaczy i narkotyków,
- świadome i umiejętne korzystanie z komputera, Internetu,
- prawidłowe reakcje w sytuacjach zagrożenia,
- zachowanie higieny osobistej,
- sukcesy uczniów w szkole.
- osiąganie lepszych wyników w nauce i wysoka frekwencja na zajęciach szkolnych.
- umiejętność dokonywania właściwych wyborów w trudnych sytuacjach życiowych.
- świadomy udział uczniów w różnych formach spędzania czasu wolnego.
- uczniowie rozwijają swoje pasje i zainteresowania, potrafią współpracować w zespole, są wrażliwi na potrzeby innych.
- wzrost bezpieczeństwa na terenie szkoły i poza nią.
- zapewnienie różnorodnej pomocy potrzebującym.
- lepsze relacje między uczniami – nauczycielami- rodzicami, wspieranie rodziców w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą
- zwiększenie roli rodziców i opiekunów w procesie wychowawczym (przeciwdziałanie zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów)
- zwrócenie większej uwagi uczniów na dbałość o swoje zdrowie, aktywność fizyczną i piękno najbliższego środowiska.

XIV. REAKCJA SZKOŁY NA ZJAWISKA ZAGRAŻAJĄCE BEZPIECZEŃSTWU DZIECI I MŁODZIEŻY, SYTUACJE INTERWENCYJNE

- 1) interwencja w środowisku domowym ucznia prowadzona przez upoważnione osoby lub instytucje (policja, sąd rodzinny, kuratorzy),
- 2) interwencja w środowisku szkolnym ucznia,
- 3) interwencja w sytuacji kryzysu rozwojowego (prowadzona przez specjalistę),
- 4) pomoc psychologiczno-pedagogiczna,
- 5) terapia specjalistyczna indywidualna, grupowa (prowadzona przez specjalistę).

XV. CEREMONIAŁ I TRADYCJE SZKOŁY

Cała nasza szkolna społeczność uczestniczy w stałych imprezach wpisanych w szkolny kalendarz. Są to takie chwile, które przypominają rodzimą historię, budują klimat naszej szkoły, kształtują postawy, pielęgnują tradycje, tworzą nasze korzenie i umacniają je na tle środowiska lokalnego. Są to:

- Uroczyste rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego;
- Święto Edukacji Narodowej,
- Akcja Sprzątania Świata,

- Narodowe Święto Niepodległości,
- jasełka, szkolna wigilia,
- zabawy karnawałowe,
- Święto Patronów Szkoły,
- Dzień Flagi,
- Rocznica Uchwalenia Konstytucji 3 Maja;
- Dzień Dziecka.

Szkoła posiada **Sztandar**. Poczet sztandarowy uczestniczy we wszystkich doniosłych i historycznych chwilach życia szkoły, miasta i regionu.

Ceremoniał związany ze Sztandarem został opisany w osobnym dokumencie przyjętym i zatwierdzonym przez członków Rady pedagogicznej, który stanowi załącznik do programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły.

XVI. SZCZEGÓŁOWE CELE WYCHOWAWCZE DO REALIZACJI W ROKU SZKOLNYM 2024/2025

Szczegółowe cele do pracy wynikają z diagnozy przeprowadzonej w szkole, w tym ewaluacji dotychczasowego programu wychowawczo-profilaktycznego, z uwzględnieniem wytycznych MEiN i CEA w zakresie ochrony zdrowia psychicznego uczniów. Odniesienie do poszczególnych sfer rozwoju pozwoli harmonijnie oddziaływać na rozwój uczniów w poszczególnych obszarach.

Obszar rozwoju intelektualnego:

1. Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów.
2. Zwiększenie udziału uczniów w zajęciach pozalekcyjnych. Przyjęto standard: 75% uczniów uczestniczy w szkolnych kołach zainteresowań i innych formach aktywności.
3. Wszyscy uczniowie wymagający wsparcia uzyskują pomoc w odpowiedniej formie.
4. Poprawa frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych. Przyjęto standard: 98% uczniów systematycznie realizuje obowiązek szkolny.

Obszar rozwoju społecznego:

1. Integracja zespołów klasowych. Przeprowadzenie godzin zajęć integracyjnych w klasach I.
2. Reintegracja w klasach wyższych.
3. Rozumienie i respektowanie obowiązujących norm. W roku szkolnym przyjęto standard: powyżej 90% uczniów przestrzega szkolnych norm i zasad.
4. Rozwijanie postaw prospołecznych i działań w zakresie wolontariatu.

Obszar rozwoju fizycznego:

1. Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych.
2. W I półroczu wszyscy wychowawcy przeprowadzą zajęcia sprzyjające kształtowaniu postaw prozdrowotnych.
3. 100% uczniów jest świadomych zależności pomiędzy odpowiednim stylem życia a zdrowiem.

Obszar rozwoju emocjonalnego:

1. Kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby.
2. Przeprowadzenie cyklu zajęć psychoedukacyjnych w klasach na temat umiejętności samooceny i rozpoznawania swoich predyspozycji.
3. Przeprowadzenie cyklu zajęć kształcących umiejętność rozpoznawania własnych emocji.
4. 100% uczniów potrafi wskazać swoje mocne i słabe strony.
5. 98% uczniów potrafi wskazać konstruktywne sposoby rozwijania swoich predyspozycji i pokonywania potencjalnych trudności.

Obszar rozwoju duchowego:

1. Upowszechnienie wiedzy na temat obowiązujących w szkole norm i wartości.
2. Do końca września każdego roku szkolnego wychowawcy zapoznają uczniów i rodziców z systemem wartości przyjętych w koncepcji pracy szkoły oraz regulacjami prawa wewnątrzszkolnego.
3. Poprawa relacji pomiędzy pracownikami szkoły i uczniami. W roku szkolnym 2024/2025 90% uczniów w swoich zachowaniach kieruje się normami wynikającymi z przyjętych w szkole wartości.

XVII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNYCH

W razie konieczności powyższy harmonogram może zostać rozszerzony o dodatkowe działania.

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNY	TERMIN
1. Zapoznanie uczniów i rodziców z dokumentacją szkolną i procedurą bezpieczeństwa ZNPO.	- pierwsza lekcja z każdego przedmiotu - zebranie rodziców i opiekunów	- wszyscy nauczyciele - wychowawcy wszystkich klas SP i PDP	Wrzesień
2. Poznawanie przez uczniów reguł zachowania w różnych sytuacjach i miejscach w szkole.	- godziny z wychowawcą - apele - zajęcia z pedagogiem, psychologiem	- wszyscy nauczyciele, - wychowawcy wszystkich klas SP i PDP - pedagog szkolny, psycholog szkolny	cały rok
2.1. Zapoznanie rodziców i opiekunów z zasadami zachowania obowiązującymi uczniami i procedurami obowiązującymi w szkole.	- Dzień Życzliwości	- Zespół wychowawczy	listopad
3. Rozwijanie samorządności uczniów jako wstęp do bycia świadomym obywatelem:			
3.1. Wybór samorządu klasowego	- lekcja wychowawcza	- wychowawcy klas	wrzesień

<p>3.2. Wybór i wdrażanie do uczestnictwa w pracach Samorządu Szkolnego, zapoznanie z działalnością Samorządu Szkolnego, aktywny udział w pracach Samorządu poprzez działanie Samorządu podczas organizacji imprez, kulturalnych, sportowych, zachęcanie do przedstawiania opinii przez uczniów, zachęcanie do zgłaszania pomysłów, własnych inicjatyw.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wybory samorządu szkolnego: propozycje uczniów, propozycje nauczycieli, głosowanie, - organizowanie spotkań członków Samorządu Uczniowskiego oraz spotkań z opiekunami - organizowanie spotkań z Dyrektorem szkoły w celu omówienia problemów nurtujących młodzież - włączanie się w życie kulturalne szkoły według zaistniałych na bieżąco potrzeb - organizacja poczty walentynkowej - współpraca z innymi organami szkoły w celu realizacji bieżących zadań - rozstrzyganie sporów między uczniami - przedstawianie władzom szkolnym opinii i potrzeb uczniów w formie ustnego raportu w celu tworzenia warunków samorządności, partnerstwa, demokratycznych form współżycia i współodpowiedzialności za funkcjonowanie szkoły - zgłaszanie władzom szkolnym uczniów do wyróżnień i nagród, a także kar obowiązujących w szkole - informowanie całej społeczności o swoich opiniach i problemach (informacje na tablicy ogłoszeniowej, godziny wychowawcze, apele) 	<ul style="list-style-type: none"> - opiekunowie samorządu, wyznaczeni nauczyciele - opiekunowie samorządu - opiekunowie samorządu - opiekunowie samorządu - opiekunowie samorządu, pedagog, psycholog - opiekunowie samorządu - opiekunowie samorządu 	<p>Wrzesień</p> <p>zgodnie z harmonogramem</p> <p>raz w miesiącu, wg potrzeb</p> <p>wg potrzeb</p> <p>luty</p> <p>wg potrzeb</p> <p>cały rok, wg potrzeb</p> <p>dwa razy w roku</p> <p>wg potrzeb</p> <p>wg potrzeb</p>
<p>3.3. Szkolni Rzecznicy Praw i Obowiązków Ucznia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - apele wychowawcze - lekcje wychowawcze 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - wszyscy nauczyciele - zespół wychowawczy 	<p>cały rok</p>
<p>3.4. Znajomość podstawowej wiedzy o Polsce, jej historii, miejscu w regionie oraz obronności</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie pogadarek przy okazji różnych wydarzeń dot. Państwowości - projekt historyczny: BohaterON – włącz historię! - Edukacja dla bezpieczeństwa - realizacja innowacji pedagogicznej: „Poszerzanie wiedzy ogólnej uczniów o Polsce i Europie na podstawie zdjęć oraz filmów autorstwa własnego”. 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele - nauczyciel EDB 	<p>cały rok</p>
<p>3.5. Poradnictwo zawodowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pogłębianie i uświadamianie sobie kierunków i zawodów jakie można wykonywać, poznanie samego siebie, racjonalizacja wyboru - dostarczenie na lekcjach różnorodnych informacji dotyczących rozwoju zawodowego człowieka - przygotowanie do samodzielnego podejmowania decyzji 	<ul style="list-style-type: none"> - pedagog szkolny, - wychowawcy wszystkich klas szkół ze szczególnym uwzględnieniem VII i VIII klasy szkoły podstawowej i PDP 	<p>cały rok</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenie warsztatów dotyczących umiejętności podejmowania decyzji zawodowych - wycieczki do zakładów, instytucji, szkół, na targi edukacyjne 		
4. Kształtowanie umiejętności korzystania z zasad ruchu drogowego – bezpieczne poruszanie się po drogach.			
4.1. Omówienie zagrożeń na drogach	- spotkanie z przedstawicielem Wydziału Ruchu Komendy Policji	- zespół wychowawczy,	wg harmonogramu
4.2. Bezpieczne wsiadanie i wysiadanie z autokaru szkolnego, autobusu, tramwaju, jak również poruszanie się parami podczas wycieczek pieszych.	- przypominanie zasad ruchu drogowego przed każdym wyjściem ze szkoły	- wszyscy nauczyciele wychodzący z uczniami	cały rok
4.3 Zasady poruszania się po drogach publicznych rowerem i pieszo .	- zapoznanie uczniów z obowiązującymi wymaganiami pozwalającymi zdobyć karty rowerowej	- nauczyciele techniki, - zespół wychowawczy - wychowawcy klas	cały rok
5. Budzenie więzi ze szkołą popularyzacja dorobku szkoły.			
5.1. Przygotowanie do uczestnictwa w życiu społecznym	<ul style="list-style-type: none"> - udział w uroczystościach szkolnych, apelach, konkursach - dbanie w całości o kształcie swej działalności o dobre imię i honor szkoły 	<ul style="list-style-type: none"> - wszyscy nauczyciele, zespół wychowawczy - opiekunowie Samorządu Uczniowskiego 	<p>cały rok</p> <p>cały rok</p>
5.2. Zapoznanie z prawami i obowiązkami ucznia, przydział obowiązków klasowych, dyżury	- lekcje wychowawcze	- wychowawcy wszystkich klas SP, PDP	wrzesień
5.3. Stwarzanie warunków do rozwijania własnych zainteresowań	<ul style="list-style-type: none"> - działalność kół zainteresowań - organizowanie wyjść do kina, teatru i innych ośrodków kultury - rozmowy na godzinach wychowawczych na temat: „Moje hobby, moja pasja” 	- nauczyciele prowadzący koła zainteresowań, wychowawcy klas	cały rok
5.4. Zachęta do bycia dobrym kolegą, przeżywanie koleżeństwa i przyjaźni.	<ul style="list-style-type: none"> - godziny wychowawcze na temat: „Pomagamy sobie nawzajem”, „Jak być dobrym kolegą?”, „Okazywanie uczuć i relacje międzyludzkie”, „Przyjaźń” - wsparcie dzieci, które są czasami odrzucane przez klasę. 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy wszystkich klas SP, PDP, - pedagog, psycholog 	<p>cały rok ,</p> <p>według potrzeb</p>
5.5. Wyrabianie nawyków kulturalnego zachowania się.	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki, dyskusje na temat kulturalnego zachowania się - omawianie nagan i pochwał, jakie otrzymali uczniowie w zeszytach uwag - obserwacja zachowania uczniów - „kultura dobrego słowa” – pogadanki na temat wyrażania swoich opinii nie raniąc innych - trening umiejętności komunikacji innowacja TUS 	<ul style="list-style-type: none"> - wszyscy nauczyciele - pedagog, psycholog 	<p>cały rok</p> <p>według potrzeb</p>

5.6. Integracja uczniów przez wspólne spędzanie czasu w trakcie i poza lekcjami.	Letnia Olimpiada Razem	Nauczyciele wychowania fizycznego	wrzesień
	Letnie Igrzyska Bez Barrier	Nauczyciele	wrzesień
	„Światowy Dzień Tabliczki Mnożenia”	Nauczyciele matematyki	październik
	„Mikołajki”	Rodzice	grudzień
	Dzień Dziecka	wszyscy nauczyciele	Czerwiec
	„Spotkania czytelnicze”	Nauczyciel bibliotekarz	Według kalendarza – cały rok
	Filharmonia, Teatr, Muzea	Nauczyciele	Cały rok
	Wycieczki i rajdy szkolne, wyjścia na pizzę	Nauczyciele	Cały rok
	Spotkania Absolwentów	Nauczyciele	styczeń
Realizacja innowacji pedagogicznej: „Szkoła Rocka”	Nauczyciele	Cały rok	
6. Promowanie zdrowego trybu życia.			
6.1. Zachęcanie do aktywności ruchowej poprzez bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych.	- organizowanie spacerów i zabaw na świeżym powietrzu - współpraca z innymi placówkami edukacyjnymi -	- Zespół Nauczycieli Wychowania Fizycznego - wychowawcy wszystkich klas SP, PDP - wszyscy nauczyciele	cały rok
6.2. Pierwsza pomoc w szkole	- nauka udzielania pierwszej pomocy - kształtowanie zachowań służących zdrowiu oraz w sytuacjach zagrożenia - realizacja innowacji: „Każdy może uratować życie”	- nauczyciel EDB, - nauczyciele przedmiotów - pielęgniarka	cały rok
6.3. Propagowanie zdrowego odżywiania.	- realizacja innowacji: „Chcesz być zdrowy użyj głowy”	- M. Molis, I. Migas,	
	- pogadanki na temat przestrzegania zasad higieny osobistej, (dopilnowanie zmiany garderoby na zajęciach wychowania w-f) - organizacja spotkania z dietetykiem - pogadanki na temat sposobu zapobiegania chorobom - pogadanki na temat zgubnych skutków nałogów i używek - udział w zajęciach organizowanych przez „Ośrodek Pomocy Osobom Uzależnionym” - prowadzenie profilaktyki próchnicy zębów - pogadanki na zajęciach szkolnych dot. zdrowego sposobu odżywiania „Mleko w szkole” - „Owoce i warzywa w szkole” - promocja zdrowego żywienia – pogadanki	- zespół wychowawczy - pedagog i psycholog - pielęgniarka - wszyscy nauczyciele - nauczyciele w-f - nauczyciel geografii	cały rok
	- Projekcja filmu pt. „Jak ruchem	- Karolina Kociątek	styczeń/luty

	<p>zmienić umysł”</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadamianie uczniom roli aktywności fizycznej w codziennym funkcjonowaniu - „burza mózgów” - warsztat realizowany podczas zajęć z pedagogiem szkolnym 		
6.4. Popularyzacja różnych form aktywności sportowej i wypoczynku na świeżym powietrzu.	<ul style="list-style-type: none"> - umożliwienie uczniom podniesienia własnej sprawności fizycznej poprzez uczestniczenie w zajęciach sportowych organizowanych na sali sportowej i na boisku szkolnym - pogadanki o podnoszeniu odporności organizmu w wyniku uprawiania sportu - Dzień Wiosny Na Sportowo - Przegląd Sportowy - Realizacja innowacji pedagogicznej: „Włóczykije” 	- nauczyciele w-f	Cały rok
6.5. Problemy okresu dojrzewania.	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki na przedmiocie: Wychowanie do Życia w Rodzinie, religia, biologia, FOIS - pogadanki na temat przestrzegania zasad higieny osobistej, (dopilnowanie zmiany garderoby na zajęciach wychowania w-f) - 	- Nauczyciele	wg harmonogramu
6.6. Zagrożenia wynikające z używania narkotyków, dopalaczy, wyrobów tytoniowych.	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanka z przedstawicielem Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie - udział w zajęciach organizowanych przez „Ośrodek Pomocy Osobom Uzależnionym” - pogadanki na temat zgubnych skutków nałogów i używek - Kampania Białych Serc - Światowy Dzień Bez Tytoniu 	<ul style="list-style-type: none"> - zespół wychowawczy - pedagog, psycholog - wszyscy nauczyciele 	cały rok
6.7 „Jesteś tym, co jesz – Czym karmisz swój mózg?”	- Pogadanka i dyskusja na temat wpływu odżywiania na funkcjonowanie mózgu. Warsztaty realizowane podczas zajęć z pedagogiem szkolnym.	- Karolina Kociątek	kwiecień/maj
7. Profilaktyka agresji i przemocy w szkołach.			
7.1. Uświadamianie prawnych skutków stosowania przemocy.	- spotkanie z przedstawicielem policji	- zespół wychowawczy, we wszystkich klasach ze szczególnym uwzględnieniem SP klasy IV-VIII, PDP	wg harmonogramu
7.2. Szybkie i adekwatne reagowanie w sytuacji występowania agresji wśród uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> - odizolowanie agresora od innych, zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i pozostałym osobom - rozmowy dyscyplinujące, konsekwencja i stosowanie kar zgodnie z systemem kar i nagród - apele wychowawcze jako reakcja na zaistniałe przejawy agresji 	<p>pedagog, psycholog, Rzecznicy Praw Ucznia, dyrektor szkoły, nauczyciele</p> <p>dyrektor szkoły, pedagog, psycholog, wszyscy nauczyciele</p>	wg harmonogramu

	<ul style="list-style-type: none"> - indywidualne rozmowy - treningi zarządzania złością, gniewem i agresją 	pedagog, psycholog	
7.3. Jestem bezpieczny w szkole.	<ul style="list-style-type: none"> - zagospodarowanie przerw między lekcjami: tańce i zabawy integracyjne, zabawy ruchowe, gry sportowe - harmonogram dyżurów nauczycieli - przerwy biblioteczne, dyżury uczniów w bibliotece - Jak radzić sobie z agresją? realizacja cyklu lekcji wychowawczych dotyczących problemu agresji, złości, przemocy - jestem bezpieczny w każdej sytuacji - przypominanie uczniom o przestrzeganiu zasad bezpieczeństwa poza szkołą (bezpieczne ferie, bezpieczne wakacje, itp.) - zły dotyk lekcje wychowawcze dotyczące kontaktu z osobami starszymi - realizacja innowacji „Żyj bezpiecznie” w klasach I-III szkoły podstawowej - apele wychowawcze 	<p>wszyscy nauczyciele, Rzecznicy Praw Ucznia</p> <p>Wychowawcy klasy III szkoły podstawowej</p> <p>Zespół wychowawczy, nauczyciele</p>	<p>cały rok wg potrzeb</p> <p>wg potrzeb</p> <p>wg potrzeb</p>
7.4. Jestem bezpieczny w sieci.	<ul style="list-style-type: none"> - Światowy Dzień Bezpiecznego Internetu - Światowy Dzień Hasła - Europejski Tydzień Kodowania - Międzyszkolny Tydzień Kodowania - realizacja innowacji pedagogicznej: „Od zabawy do programowania” 	Nauczyciele informatyki	Według kalendarza

8. Ochrona środowiska jako podstawa psychofizycznego rozwoju człowieka.			
8.1. Wdrażanie do współodpowiedzialności za stan środowiska naturalnego.	- udział w akcji Sprzątanie świata – pogadanka o segregacji śmieci	- wychowawcy, nauczyciele	wrzesień
	- Dzień Ziemi	nauczyciele	Według kalendarza
	- realizacja tematyki ekologicznej na zajęciach edukacyjnych - realizacja innowacji: Hortiterapia	- nauczyciele	zgodnie z ustalonymi terminami
8.2. Wykorzystanie wiedzy ekologicznej w praktyce	- wycieczki w „zielone miejsca” - oglądanie filmów o tematyce ekologicznej - kształtowanie właściwego stosunku do przyrody, do świata zwierząt i roślin - dbanie o estetykę i czystość w najbliższym otoczeniu - dbanie o czystość roślin i porządek w klasie - dokarmianie zwierząt w schronisku - prace porządkowe na terenie szkoły - sadzenie roślin - opieka nad ogródkiem szkolnym - segregowanie odpadów - dbamy o czyste środowisko	- wychowawcy wszystkich klas SP, PDP, wszyscy nauczyciele	zgodnie z ustalonymi terminami
9. Podtrzymywanie tradycji i obrzędów polskich.			
9.1. Udział w uroczystościach i imprezach szkolnych.	- Inauguracja Roku Szkolnego	Dyrektor i nauczyciele	wrzesień
	Dzień Papieski	- katecheta	październik
	Mój Przyjaciel z Nieba	Katecheta, nauczyciele	listopad
	Wizyta Duszpasterska w ZNPO	Dyrekcja, katecheta, nauczyciele	styczeń
	Dzień Świętego Józefa	Nauczyciele PDP	marzec
	Rekolekcje Wielkopostne	Katecheta, nauczyciele	Według kalendarza
	Śniadanie Wielkanocne	Nauczyciele PDP	Według kalendarza
	Tydzień Biblijny	Katecheta	Według kalendarza
	Przegląd Piosenki Religijnej	Katecheta, nauczyciele	Maj
	- Inauguracja Roku Szkolnego	Dyrektor i nauczyciele	wrzesień
	Sakramenty święte	Katecheta	Cały rok
9.2. Rozwijanie szacunku dla tych, którzy polegli.	- porządkowanie i zapalenie zniczy na grobach nieznanych i miejscach pamięci na cmentarzu św. Rocha w Częstochowie	- wszyscy nauczyciele	listopad

9.3. Rocznica Odzyskania Niepodległości przez Polskę.	- udział w akademii, pogadanka,	- nauczyciele historii	listopad
9.4. Dzień Patronów Szkoły i Wigilia szkolna	- Akademia - Kolędowanie	Katecheta Nauczyciele	grudzień styczeń
9.5. Rocznica Uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Święto Flagi	- Akademia - pogadanka,	- Nauczyciele historii	maj
9.6. Wyrażamy wdzięczność naszym nauczycielom	- zorganizowanie akademii z okazji Święta Edukacji Narodowej	Samorząd Szkolny	październik
	- wykonanie własnoręcznych upominków przez uczniów	- wszyscy nauczyciele	
9.7. Pielęgnowanie obrzędowości szkoły i klas.	- prowadzenie kroniki szkoły - prowadzenie strony internetowej	- wybrani nauczyciele, samorząd szkolny	cały rok
9.8. Organizowanie imprez klasowych.	- Dzień Chłopaka - Dzień Kobiet - Mikołajki - Choinka noworoczna - Warsztaty kulinarne „Kuchnie” i smaki świata - „Kreatywne prace plastyczne” - Ogólnopolski Projekt Edukacyjny Gramy Zmysłami - Poczta walentynkowa - Pierwszy Dzień Dzieci - Pierwszy Dzień Wiosny - Uroczyste Zakończenie Roku Szkolnego – rozdanie świadectw, dyplomów, nagród	- wychowawcy wszystkich klas SP, PDP, wszyscy nauczyciele	wg kalendarza
			czerwiec
9.9. Zwyczaje i obrzędy Świąt Bożego Narodzenia oraz Świąt Wielkanocnych.	- słuchanie i śpiewanie kolęd - wykonywanie ozdób i kart świątecznych - wysyłanie kart świątecznych z życzeniami ważnym osobom	- wychowawcy wszystkich klas SP, PDP, wszyscy nauczyciele	wg kalendarza
9.10. Popularyzacja dorobku klasy.	- wykonywanie ozdób i kart świątecznych - wysyłanie kart świątecznych z życzeniami ważnym osobom	- wychowawcy wszystkich klas SP, PDP	wg harmonogramu

10. Akceptujemy i szanujemy godność innych ludzi.			
10.1. Uwrażliwienie uczniów na problematykę osób niepełnosprawnych w społeczeństwie.	<ul style="list-style-type: none"> - godziny wychowawcze - Muzyczna Scena Integracji - Światowy Dzień Świadomości Autyzmu - Dzień Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną 	wychowawcy wszystkich klas szkoły podstawowej i PDP, pedagog, psycholog	Cały rok
10.1. Uświadamianie uczniom podobieństw i różnic między ludźmi, zrozumienie i tolerancja.	<ul style="list-style-type: none"> - rozmowy z uczniami na temat różnic rasowych, kulturowych, religijnych, obyczajowych ludzi innych kultur i wyznań - kształtowanie postawy tolerancji w stosunku do ludzi innych wyznań - Światowy Dzień Chorego 	- wychowawcy wszystkich klas SP, PDP	cały rok
10.2. Wyzwalanie gotowości niesienia pomocy i sprawiania przyjemności innym dzieciom oraz osobom starszym i chorym.	<ul style="list-style-type: none"> - rozbudzenie wrażliwości na potrzeby ludzi w najbliższym otoczeniu - pomaganie chorym kolegom poprzez odwiedzanie ich, podawanie lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> - wszyscy nauczyciele - wychowawcy wszystkich klas SP, PDP , - zespół wychowawczy 	wg ustalonych terminów
11. Rok szkolny 2024/2025			
11.1. Wspieranie uczniów z określonymi trudnościami edukacyjnymi i życiowymi.	<ul style="list-style-type: none"> - pomoc uczniom przejawiającym trudności w zachowaniu i nauce - pomoc dzieciom z rodzin uzależnionych i patologicznych - udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej - udział w spotkaniach organizowanych przez psychologów, pedagogów, lekarzy specjalistów 	- zespół wychowawczy, pedagog szkolny, psycholog, wyznaczeni nauczyciele, Szkolni Rzecznicy Praw Ucznia	cały rok
11.2. Współpraca z instytucjami wymiaru sprawiedliwości.	<ul style="list-style-type: none"> - udział w zajęciach prowadzonych przez policjantów na temat przeciwdziałania agresji i przestępczości - współpraca z kuratorem, sądem rodzinnym 	- zespół wychowawczy, dyrektor szkoły, wychowawcy wszystkich klas SP oraz ze szczególnym uwzględnieniem PDP	cały rok
11.3. Współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę.	<ul style="list-style-type: none"> - udział w imprezach organizowanych przez naszą placówkę, dzień dziecka, korzystając ze wsparcia następujących instytucji: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie, poradnie rodzinne 	- wszyscy nauczyciele	wg harmonogramu
12. Współpraca z rodzicami.			
12.1. Włączanie rodziców w życie szkoły	<ul style="list-style-type: none"> - aktywna praca w radzie rodziców - spotkania integracyjne - sponsoring - nawiązanie efektywnej współpracy, - włączanie rodziców do działań dydaktycznych i wychowawczych szkoły 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy wszystkich klas SP, PDP, - wszyscy nauczyciele 	cały rok

	- pomoc rodzicom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i edukacyjnych		
12.2. Pedagogizacja rodziców	- udzielanie rodzicom rzetelnych, odpowiednich informacji z zakresu wychowania dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, potrzebującym wsparcia - prelekcje lub konferencje	- zespół wychowawczy, pedagog szkolny, psycholog, wszyscy nauczyciele	cały rok
13. Rozwijanie zdolności uczniów poprzez udział w kołach zainteresowań:			
Plastycznym	koło zainteresowań	U. Saboczyńska	cały rok
Biblioteczne	koło zainteresowań	U. Szczepańska	cały rok
Teatralnym	koło zainteresowań	I. Migas	cały rok
Tenisa stołowego	koło zainteresowań	S. Adamus	cały rok
Informatycznym	koło zainteresowań	I. Nowakowska	cały rok
Perkusyjnym	koło zainteresowań	J. Puszek	cały rok

XIX. ZASADY EWALUACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Przebieg pracy wychowawczo - profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość. Najlepszych efektów można spodziewać się, gdy ewaluacji dokonuje się na podstawie obserwacji procesu wychowania.

Sposoby i środki ewaluacji:

- obserwacja i analiza zachowań uczniów,
- obserwacja postępów w nauce,
- frekwencja na zajęciach dydaktycznych,
- udział w konkursach,
- analiza dokumentacji szkolnej.

Narzędzia ewaluacji:

- ankieta,
- obserwacja,
- wywiad,
- dokumentacja szkolna.

Wnioski po ewaluacji są źródłem informacji o tym:

- czego udało się dokonać,
- co nie wyszło (czyli ,w których obszarach pracy szkoły nadal istnieją trudności),
- które klasy wymagają więcej uwagi, wsparcia, innego podejścia/ stylu wychowawczego,
- w jakim punkcie rozwoju znajduje się placówka,
- jak skuteczna jest praca kadry,
- co powinno się znaleźć w programie na kolejny rok szkolny.

Ewaluacji dokonuje zespół złożony z:

- wychowawców,
- pedagoga, psychologa,
- przedstawicieli samorządu uczniowskiego,
- przedstawicieli rady rodziców.

Procedura ewaluacyjna obejmuje:

- obserwację działań wychowawczych nauczycieli i dyrekcji,
- rozmowy indywidualne z nauczycielami, rodzicami,
- analizę problemów zgłaszanych pedagogowi lub psychologowi,
- badania ankietowe skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli,
- analizę sprawozdań półrocznych i rocznych wychowawców, psychologa i pedagoga, pielęgniarki,
- formułowanie wniosków i rekomendacji,
- **modyfikację programu wychowawczo-profilaktycznego.**

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. Ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wnioskami z prowadzonej ewaluacji zapoznana zostanie Rada Pedagogiczna na zebraniu kończącym rok szkolny i rada rodziców.

Załącznikami do programu wychowawczego Szkoły są:

- programy pracy wychowawców klasowych wraz z tematyką godzin wychowawczych,
- harmonogram imprez i uroczystości szkolnych,
- powinności i treści wychowawcze dla poszczególnych zajęć edukacyjnych,
- zadania wychowawcze biblioteki szkolnej.

Założenia programu wychowawczo-profilaktycznego zostały przedstawione na posiedzeniu Rady Pedagogicznej w dniu 12 września 2024 r.

Przewodnicząca Rady Pedagogicznej: Grażyna Biesiekierska